

Het werd tijd om elkaar weer in zo grote getale in levenden lijve te ontmoeten. Het laatste congres vond in 2019 plaats in Groningen en daarna hield Corona ons in de greep. We zijn er nog niet vanaf, maar het is het is goed om elkaar hier in Tilburg te ontmoeten. Dank aan Noord-Brabant en Tilburg dat zij hier onze gastheren en – vrouwen willen zijn.

Het was gisteravond met recht een Brabantse avond en ik hoop dat velen van ons daar met plezier aan zullen terugdenken. Het IPO songfestival waarin de provinciale liederen gezongen worden was weer een hoogtepunt.....

Het is mijn eerste congres als uw voorzitter en ik vind het gepast om mijn voorganger en voormalig collega Theo Bovens hier te noemen en te danken voor zijn inzet in zijn periode als IPO voorzitter die wat hem en mij betreft langer had mogen duren.....Zo gaan die dingen in de harde wereld van de politiek.

Beste mensen, het zijn geen feestelijke tijden waarin wij hier bij elkaar zijn. Een verzetje is prima, dat houdt de moed erin, maar er is veel aan de hand. Veel wat ook ons werk als provinciale volksvertegenwoordigers en bestuurders raakt.

We dachten na de heftige tijden van Corona en de ernstige beperkingen van onze bewegingsvrijheid, opgelucht adem te kunnen halen. Maar voordat wij die eerste ademtug konden nemen, viel Rusland Oekraïne binnen en houden wij onze adem weer in.....De ontwikkelingen van vorige week voeren de spanning nog weer verder op. Ik spreek de hoop uit dat leiders op het wereldtoneel zich niet laten meeslepen in denk-

beeldige loopgraven waaruit geen ontsnapping meer mogelijk lijkt....

Niet alleen geopolitiek is er veel aan de hand. Ook op Europees niveau en landelijk niveau. Laat ik over dat laatste enkele gedachten met u delen.

We horen het vaak om ons heen en we gebruiken de woorden ook vaak zelf: Nederland gaat op de schop en wordt in de komende decennia grondig verbouwd..... Dat is ook niet zo gek als wij ons beseffen dat we na de wederopbouw na de tweede wereldoorlog nu ruim 70 jaar verder zijn..... Zoals een huis van tijd tot tijd aangepast wordt aan de moderne tijden en een nieuwe inrichting krijgt, zo geldt dat ook voor ons land. We zitten er middenin, of we dat nu leuk vinden of niet. Op vele terreinen wordt er gesleuteld aan onze inrichting opdat wij klaar zijn voor de toekomst. Infrastructuur, bruggen zijn versleten en vragen om renovatie of herstel, wegen vragen om aanpassing, openbaar vervoer vraagt om modernisering en uitbreiding om de huidige en

toekomstige stromen reizigers te kunnen verwerken. Woningbouw vraagt om een krachtige impuls en investering om de vraag naar betaalbare woningen te kunnen beantwoorden. De natuur vraagt om hernieuwde en versterkte aandacht omdat zij te lang verwaarloosd is en nu de tol betaalt voor de staat waarin zij is terecht gekomen. Kortom, er is enorm veel werk aan de winkel en dat zal veel van onze aandacht, geld, aanpassing, vindingrijkheid en doorzettingsvermogen vragen. Net als met een verbouwing betekent dat dat we een tijdje in de spreekwoordelijke 'rommel' zullen zitten. Dat geeft de nodige en begrijpelijke onrust en soms chagrijn, maar daar zullen we samen met een koel hoofd en een warm hart doorheen moeten.

Een aantal van de bovengenoemde kwesties heeft in deze tijd de titel 'Crisis' gekregen. Er wordt voortdurend over crises gesproken alsof het hele land op instorten staat. Dat is natuurlijk niet zo en het zou goed zijn als wij wat meer op onze taal zouden letten.

Als politici, bestuurders, volksvertegenwoordigers voortdurend het beeld oproepen dat we van crisis naar crisis lopen, dan verliezen de hoop en het perspectief het van het cynisme en pessimisme met alle gevolgen van dien.

Het betekent overigens niet dat we de urgentie van de vraagstukken uit het oog moeten verliezen!

Onlangs zat ik aan de z.g. stikstofafel in mijn eigen provincie en ik hoorde één van de deelnemers zeggen: 'als ze twintig jaar geleden niet hadden zitten slapen en de juiste maatregelen hadden genomen, dan zouden we nu niet zo in de problemen zitten...'

Die 'ze' van destijds zijn mensen zoals wij nu zijn met dezelfde verantwoordelijkheden als die van de 'ze' van destijds

Mijn reactie was dan ook: zullen wij dan nu als de 'ze' van later, nu wel de juiste maatregelen nemen en zo voorkomen dat over twintig jaar hetzelfde van ons gezegd gaat worden.....?

Dit geldt niet alleen aan die stikstof tafels, maar aan vele tafels. Als we de bal steeds voor ons uitschoppen omdat we het politiek riskant vinden om soms harde en oncomfortabele besluiten te nemen, dan zullen wij die 'ze' van over twintig jaar zijn. Veel kwesties die wij nu de titel 'Crisis' geven, zijn gevolgen van uitgestelde noodzakelijke maatregelen of een te groot vertrouwen in de markt die het allemaal wel regelt, wat niet het geval is. Veel kan aan de markt worden overgelaten, maar niet alles en zeker niet waar het gaat om de vitale en eerste levensbehoeften van de burgers.

Terug naar 'Nederland gaat op de schop in de komende decennia' en de rol van de provincie. Op vele van de cruciale onderwerpen die nu op de bestuurlijke en politieke tafels liggen, gaat het om de kerntaken van de provincie. Als er al een tijd is waarin we het niet over de nut en bestaansrecht van Provincies hoeven te hebben dan is het nu. Wat dat betreft kijk ik met een schuin oog naar onze collega's van de waterschap-

pen. Die zijn verlost van die discussie die ook vaak hen betraf, omdat wij met elkaar bewust zijn van het feit dat water meer aandacht vraagt dan in het verleden, of liever, het vraagt weer dezelfde aandacht als toen de waterschappen als oudste bestuurslaag ontstonden!

Zo is het nu met ons als provincies. Vanuit het Rijk wordt een groot beroep gedaan op ons om op al die terreinen waar wij 'van zijn' stevig te acteren. Dat betekent voor ons dat we, waar nodig, uit de coulissen moeten durven komen en die 'rol in de ruimte' zoals we die hebben genoemd, met overtuiging pakken. Daar zijn we met elkaar hard mee bezig en dat vraagt politieke en bestuurlijke moed om soms die moeilijke maatregelen te treffen die nodig zijn. Niet alleen aan de bestuurderstafel, maar ook aan de tafels in onze Staten.

As we speak zal Johan Remkes met zijn bevindingen komen die natuurlijk niet door iedereen met gejuich zullen worden ontvangen, maar wellicht wel noodzakelijk zijn om uit deze 'crisis' te komen die eigenlijk geen crisis is, maar gevolg van uitgestelde noodzakelijke maatregelen.

Ik hoor in die stevige discussies ook vaak dat gesproken wordt over 'schuttingen waar zaken overheen gekieperd worden door de ander.....' Of: als 'ze' , daar heb je ze weer, niet eerst zelf met dit of dat komen, dan kunnen wij niet verder.....' Dat mag allemaal soms zo zijn, maar ik kijk dan maar met de ogen van een gewone burger of inwoner, want dat ben ik ook! Ik kijk naar een Overheid die er is om namens en voor mij en mijn medeburgers, zaken goed te regelen en problemen adequaat op te lossen en ben niet zo geïnteresseerd in schuttingen waar zaken wel of niet overheen gekieperd worden.....

En daarom is het zo hard nodig dat we schuttingen afbreken en als partners in die ene Overheid de handen ineenslaan en de grote uitdagingen van vandaag en morgen gezamenlijk te lijf gaan. Dan is er geen sprake van ‘ze’, maar van ‘wij’. Dat zal best af en toe gepaard gaan met een stevig gesprek, maar dan wel vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het totaal waar ieder zijn of haar aandeel in dient te leveren. Dat vraagt van alle lagen van onze overheid – gekozen of benoemd, politiek of ambtelijk – een grote inzet en de bereidheid naar elkaar te luisteren en ervoor te zorgen dat ieder zijn deel kan leveren.

Daarbij moeten we niet vergeten dat vrijwel alles wat op rijks- en provincieniveau bedacht wordt aan maatregelen en oplossingen, landt in het kloppend hart van onze samenleving en dat zijn de gemeenten, steden en dorpen waar wij met elkaar wonen en werken. Willen wij met elkaar werken aan vertrouwen dan mogen we dat niet vergeten!

Daarbij zou het ook helpen bij het versterken van het vertrouwen om ‘de bühne’ even minder belangrijk te vinden en de scoringsdrift in commentaar en hoogste staat van verontwaardiging een beetje te beteugelen en niet het debat via de media te voeren, maar in de huiskamers van de democratie!

Beste mensen, ik ben niet voorzitter van het IPO geworden uit een blinde ambitie of iets dergelijks. Het is een flinke klus die ik graag met collega’s op mij neem. Bij mijn aantreden heb ik gezegd: ik wil best namens de gezamenlijke provincies in Den Haag op de trom slaan en waar nodig wensen en eisen op tafel leggen bij onze gesprekspartners, maar dan alleen als wij ook zelf bereid en in staat zijn te leveren in de verschillende ingewikkelde kwesties van deze tijd.

Het IPO is een vereniging van de twaalf provincies. Dat is geen politiek gremium,

maar de plek waar wij als twaalf provinciën proberen een gemeenschappelijk kader te schetsen waarbinnen wij ons als verschillende entiteiten met ieder zijn eigen politieke achterbannen kunnen voegen om zo als collectief, het middenbestuur, een betrouwbare partner te zijn van onze medeoverheden, èn voor onze inwoners.

Politiek vindt plaats in de staten van onze provinciën en in het IPO zoeken we naar de gemeenschappelijke basis van waaruit wij als collectief kunnen opereren. Dat vraagt om begrip voor het belang van de collectiviteit en begrip voor de eigenheid van elk van de leden van het IPO. En zoals gezegd: dit is de tijd waarin wij kunnen laten zien wie en wat wij zijn en wat men van ons kan verwachten. Wij doen ons werk als volksvertegenwoordiger en als bestuurder omdat wij willen bijdragen aan de toekomst van dit mooie land. Dat is wat ons bindt, ondanks de verschillen van opvattingen die er bestaan.

In de komende tijd gaan we met elkaar in gesprek over de wijze waarop het IPO is ingericht en functioneert. Niet om uitgebreid met elkaar naar binnen te kijken, maar om ervoor te zorgen dat wij optimaal onze bijdrage kunnen leveren aan de oplossingen voor de problemen van vandaag en morgen. Hiertoe is een verkenning uitgevoerd door adviesbureau AEF en binnenkort zullen we daar de resultaten van vernemen.

Ik zie ernaar uit om in de komende tijd op constructieve wijze als 12 provincies verenigd in het IPO mee te bouwen aan het Nederland van de toekomst en samen met onze medeoverheden het hoofd te bieden aan de grote opgaven van deze tijd. Mag ik daarbij op u rekenen?

Dank voor uw aandacht.